

Skolinspektionen

Redovisning av Nacka kommuns hantering av ärende gällande Stensötans förskola (Skolinspektionens Dnr 40-2013:1167)

Bakgrund

Ledningen för Nackas kommunala skolor uppmärksammade i början av januari 2013 allvarliga missförhållanden på Stensötans förskola i Älta. Med anledning av detta beslutades att utreda de påstådda missförhållandena samt stänga av tre barnskötare med omedelbar verkan för att säkerställa barnens trygga miljö på förskolan.

Utredningen visade att det förekommit ett olämpligt beteende hos flertalet medarbetare, med bland annat oacceptabelt språkbruk samt muntliga kränkningar av barn på förskolan. Vissa kränkningar bestod av rasistiska tillmälen.

Efter att utredningen genomförts avslutade sex medarbetare sina anställningar och två medarbetare omplacerades.

Rapport från utredningen bifogas i sin helhet (se bilaga 1).

Ärendet anmäldes till skolinspektionen den 6 februari 2013 av förskolechef Ulrika Forsström. Skolinspektionen anmodade Nacka kommun att inkomma med redovisning av kommunens fortsatta hantering av ärendet och lägesbeskrivning av den aktuella situationen.

Vidtagna åtgärder

I samband med att ledningen för Nackas kommunala skolor fick kännedom om kränkningarna informerades berörda föräldrar om det inträffade samt att de erbjöds råd och stöd.

Övriga två avdelningar i samma hus, som vid det tillfället berördes i mindre utsträckning, fick information om avstängningarna vid avdelningsvisa föräldramöten. Information om råd och stöd för föräldrar kommunicerades även då.

När utredningen blev färdig erbjöds föräldrarna till de berörda barnen personlig information om vad som skett och ytterligare möjligheter till råd och stöd. Samtliga föräldrar på förskolan har sedan fått löpande information via e-post och återkommande föräldramöten. Förskolepsykolog Eva-Christina Bergander har satts in som stöd till barnens föräldrar. Kontaktuppgifter till stöd inom socialtjänsten har också kommunicerats till föräldrar.

Under våren har föräldrarna informerats månadsvis angående kvalitetssäkringen och organisationen. Initialt, de första sex veckorna, gavs föräldrarna varje fredag ett schema för kommande veckas bemanning samt löpande uppdateringar per e-post kring angelägna frågor. Medarbetarna på enheten fick samtidigt samma information. Förskolechef Ulrika Forsström samt biträdande förskolechef Sofia Strindholm ansvarade för detta.

Parallellt med ovanstående åtgärder sattes extra stöd in på förskolan genom förskoleexpert Monika Enhörning och Eva-Christina Bergander. Monika Enhörning har agerat som stöd för medarbetare och har i det arbetet fokuserat på en trygg och säker miljö för barnen.

Eva-Christina Bergander har förmedlat psykologisk och pedagogisk kunskap t ex om vad en kränkning är, och om hur man kan gränssätta utan att kränka.

Andra viktiga områden har varit kunskap om hur barn kommunicerar, med ord och utan ord, och om hur man som personal kan samarbeta med föräldrarna för att öka barnens upplevelse av trygghet. Fokus har varit barnperspektivet och hur förskolan skall bli en trygg plats för barnen. Barns behov av anknytning och stöd till personal att skapa trygga relationer med barnen har varit viktiga teman. Stöd har också getts kring arbetet med barn i behov av särskilt stöd i nära samarbete med specialpedagogen.

En förstärkt ledning har funnits vid förskolan sedan årsskiftet, först i form av tillförordnad biträdande förskolechef, Peter Nyhlén Ihlar som sedan ersattes av Monika Enhörning. Rekrytering av permanent förstärkt ledningsorganisation pågår. Två biträdande förskolechefer kommer att behövas åtminstone till årsskiftet 2013/14. Dessa rapporterar till och sammanträder regelbundet med förskolechefen och träffar regelbundet produktionsdirektör och bitr produktionsdirektör för kontinuerlig uppföljning.

Verksamheten har kunnat fortgå utan att behöva stänga någon dag. Förskolan har haft en stabil personalgrupp sedan i februari. Personalen har fått mycket stöd och handledning i det pedagogiska arbetet av Monika Enhörning, specialpedagog Viveka Heningsson och Eva-Christina Bergander och det arbetet har fortsatt.

Redan i mitten av februari genomfördes en heldags planeringsdag för personalen, där de pratade om den gemensamma värdegrunden som gäller inom de kommunala förskolorna

och definierat vad en kränkning är. Vidare har diskuterats hur man som kollega ska agera om man ser att pedagoger på förskolan agerar olämpligt eller kränker barn. Ansvarsfrågan hos alla medarbetare har varit viktig att betona.

Målet med det arbetet var att mobilisera kraft att gå vidare i verksamheten med barnen. Ett annat mål var att personalen skulle känna sig trygga med varandra och återfå arbetsglädjen. Alla i personalgruppen kom till tals och tog upp sina frågor under dagen. Förutom Monika Enhörning hade de stöd av två psykologer, Eva-Christina Bergander och en psykolog från Stark och Partner. Det möjliggjordes också för personalen att prata med psykologen från Stark och partner enskilt, vilket några valde att göra. Personalen erbjöds då också att få fortsätta med de enskilda samtalen hos psykologen från Stark och Partner. För personalens fortsatta stöd har de erbjudits detta genom företagshälsovården.

Under våren har fokus legat på barnens trygghet, genom att skapa trygga rutiner för barnens vård, omsorg och aktiviteter. Trots det besvärliga läget har barnens stimulans och behov av aktiviteter kunnat fortgå under hela den här tiden.

Vid de uppkomna personalförändringarna blev många barn otrygga och saknade sin personal och det blev en stor oro och otrygghet i barngrupperna. Föräldrarna har också varit mycket oroliga för sina barn. För att minska deras oro har personalen informerat dem regelbundet om vad som sker på förskolan och om hur deras barn har det på förskolan. Föräldrar har också erbjudits samtal med Monika Enhörning och Eva-Christina vilket många har utnyttjat.

Efter personalens hårda arbete upplevs förskolans barn nu vara trygga i grupperna och att de har fått tillbaka sin nyfikenhet och sin vilja att samarbeta med vuxna och utforska världen. De flesta av föräldrarna upplevs nu vara nöjda och känner sig trygga med verksamheten på förskolan, få av dem har valt att flytta på sina barn till en annan förskola.

Det finns idag en trygghet hos personalen och en arbetsglädje vilket gynnar både barn och föräldrar. Monika Enhörning fortsätter att utveckla förskolans verksamhet genom bland annat pedagogiska möten och arbetsplatsmöten där de har fokus på barnperspektivet.

Personalgruppen kommer att behöva fortsatt handledning för att utveckla den pedagogiska kvaliteten och det systematiska kvalitetsarbetet. Organisationen behöver vara stödjande runt dem som arbetar på förskolan. För att i tidigt skede kunna identifiera situationer som är riskfyllda eller särskilt krävande för pedagogerna behövs ett kvalitetsarbete kring arbetsmiljön med en stående punkt på den månatliga arbetsplatsträffen. På detta vis lyfts frågan systematiskt och ledningen kan agera och organisera verksamheten bättre för att minimera riskerna och därigenom förebygga att kränkningar sker. Både förskolechef och biträdande förskolechef deltar på arbetsplatsträffarna under våren.

Löpande fram till vecka 14 har krisledningsmöten hållits veckovis med ledningen för de kommunala skolorna där lägesuppdateringar gjorts från förskolechef.

Förskolan har reviderat och utvecklat enhetens likabehandlingsplan. Vidare har skapats en rutin för medarbetarna vid misstanke om att barn/elev utsatts för kränkande behandling eller diskriminering i verksamheten (se bilaga 2). Vilken förankrats inom skolenheten. Rutinen har också kommunicerats till förskolans och skolans föräldrar via e-post och kommer även att beskrivas muntligt på föräldramöten under vårterminen 2013. Förskolechefen har informerat och diskuterat med medarbetarna om innehållet i skollagens 6:e kapitel (SFS 2010:800)

Fortsatt hantering

Förskolechefen leder det fortsatta arbetet med att skapa en trygg och bra pedagogisk verksamhet på förskolan. Det har bland annat planerats in en studiedag i juni där trygghetsrådet på skolan/förskolan utvärderar läsåret och lägger upp en lokal arbetsplan/förbättringsplan inom området likabehandling för nästa läsår. Då analyseras trygghetsenkäterna och kundundersökningens resultat kring trivsel och trygghet inom skola/förskola.

En förskoleorganisation med ökad förskollärartäthet är målet inför hösten 2013. En ökad högskolekompetens kring läroplanens uppdrag är prioriterad. Rekrytering för att nå det målet har påbörjats. Det planeras också redan nu inför höstens tjänstefördelning i skolan som ingår i samma resultatområde. Förskolechefen arbetar med rekrytering av en förstärkt ledningsorganisation för förskolan.

Den psykosociala arbetsmiljön på förskolorna har förbättrats under denna period men arbete kvarstår eftersom många nya medarbetare har tillkommit. Huvudskyddsombuden från Kommunal och Lärarförbundet är också med i det arbetet.

Ett nära och stödjande ledarskap i det vardagliga arbetet med möjlighet till reflektion med närmaste chef är också viktigt.

Som chef och ytterst ansvarig för Nackas kommunala skolor och förskolor är jag tillfreds med det sätt som rektor tillika förskolechef Ulrika Forsström tillsammans med sina medarbetare fortsatt utveckla verksamheten med fokus på barnens bästa.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Einar Fransson".

Einar Fransson

Produktionsdirektör Förskola, Fritid och Skola

Nacka kommun